

Forslag til folketingsbeslutning om fremme af bygningsisolering og anvendelse af solvarme.

Fremsat den 9. marts 1977 af *Wilhelm* (VS), *Steen Folke* (VS) og
Kurt Hansen (VS).

Folketinget opfordrer regeringen til gennem skærpede bestemmelser for nybyggeriet og pålæg over for ejerne af bestående byggeri at gennemføre en forbedret bygningsisolering, som inden udgangen af 1980 medfører en

energibesparelse på 29 mio Gcal på årsbasis, samt at pålægge eller motivere til udnyttelse af solenergi til opvarmning i et omfang svarende til mindst 4 mio Gcal på årsbasis inden for samme tidsfrist.

Bemærkninger til forslaget.

Forslaget er et led i et samlet kompleks af forslag, som tilsigter en alternativ energipolitik, hvor hovedmålet er uafhængighed af de multinationale kapital-koncentrationer, hvor dette mål søges nået ved energibesparelse, selvforsyning og spredning af den resterende, nødvendige import på flere leverandører, og hvor forslagene samtidig tager sigte på beskæftigelsen.

Baggrunden for dette konkrete forslag.

Rumopvarmningen lægger beslag på næsten halvdelen af landets energiforbrug og er uden sammenligning den største enkeltpost på energiregnskabet. Det er derfor uomgængeligt, at energibesparelser — som må være et hovedelement i energipolitikken — først og fremmest må gennemføres på dette område, hvis de skal få noget omfang af betydning.

I de såkaldte IFIAS-rapporter fra Niels Bohr Institutet er hele dette spørgsmål grundigt behandlet, og det er påvist, hvordan selv meget vidtgående isoleringsforanstaltninger vil være økonomisk fordelagtige.

I regeringens energiplan er energibesparelse ved isolering ligeledes et hovedelement. Dog planlægger man ikke på denne side af 1995 at gå nær så langt, som IFIAS-rapporterne konkluderer ville være for-

delagtigt, og der angives ingen begrundelse for at være mere tilbageholdende.

Energiplanen forudsætter en energibesparelse opnået ved isolering svarende til 29 mio Gcal årlig inden 1985. Det er denne midlertidige målsætning, som i nærværende forslag konkretiseres og kræves opfyldt inden udgangen af 1980. Efter regeringens beregninger forudsætter det en investering på 10,5 mia kr. i alt for perioden.

Den anden del af forslaget går på at erstatte en mindre del (4 mio Gcal) af det traditionelle energiforbrug med solenergi. Baggrunden herfor er, at solenergi anvendt til rumopvarmning er en velkendt teknologi, som økonomisk er klart fordelagtig, og som beskæftigelsesmæssigt giver en forholdsvis meget stor indenlandsk beskæftigelseseffekt.

Imidlertid er der ikke i regeringens energiplan opstillet nogen form for plan endsigte motivation for udnyttelse af solenergi, hvorfor denne energiform — der i henseende til energipolitisk uafhængighed og til miljømæssige og økologiske hensyn er lige så ideel som vindkraften — i bedste fald vil blive taget i anvendelse i et langt langsommere tempo end ønskeligt.

Derfor har forslagsstillerne fundet det nødvendigt, at det pålægges regeringen at tage initiativ til ved

pålæg eller motivation at sikre, at udnyttelse af solenergi bliver igangsat i en nogenlunde stor skala. Den konkrete fremgangsmåde overlades til regeringen, således at nedenstående overvejelser herom blot skal betragtes som en antydning af muligheder.

Den praktiske gennemførelse.

Der foreligger ingen angivelse af, hvorledes regeringen forestiller sig, at man skal sikre gennemførelsen af regeringens egen plan for bygningsisolering. Der foreligger heller ingen konkrete initiativer fra regeringens side, som tager sigte på gennemførelse af dette punkt i energiplanen.

Siden foråret 1975 har der lejlighedsvis været gennemført økonomiske støtteordninger med henblik på at skabe beskæftigelse ved isolering og forbedring af den bestående boligmasse. Disse ordninger gør det imidlertid ikke ud for en bevidst energibesparelspolitik. De har haft karakter af tilfældighed, de har ikke taget sigte på at opnå bestemte mål med hensyn til energibesparelse ved isolering, de har således uundgåeligt været anvendt til projekter, som reelt vil lægge sig hindrende i vejen for en velplanlagt forbedring af isoleringsstandarderne, de har været anvendt til mangt og meget, som intet har med energibesparelse at gøre, og de har endelig haft den kedelige egenskab, at støttebeløbene praktisk taget fuldt ud kapitaliseres i ejendomsværdierne til fordel for de tilfældige, private husejere.

En fortsættelse af en sådan tilfældig isoleringspolitik i så bred en skala, som forudsat i første fase af regeringens energiplan, vil være helt uacceptabel, og for øvrigt har de pågældende støtteordninger ikke haft et omfang, som blot nogenlunde svarer til det nødvendige gennemsnitstempo, hvis dette punkt i energiplanen skulle realiseres.

VS' forslag bygger derfor ikke på støtteordninger, men på skærpede bestemmelser og pålæg.

For nybyggeriet kan der blive tale om maksimumsgrænser for det nødvendige forbrug af Gcal pr. m², kombineret med absolutte maksimumsgrænser for det samlede forbrug af Gcal pr. familiebolig, respektive pr. arbejdsplads i erhvervsbyggeriet, eller om ændrede K-værdier for isoleringsstandarderne, ligeledes kombineret med maksimumsgrænser for det samlede forbrug.

For det bestående byggeri må der stiles mod tilsvarende krav, opstillet særskilt for de forskellige årgange og kategorier og gennemført efterhånden, men således at den samlede energibesparelse efter udgangen af 1980 bliver 29 mio Gcal svarende til første fase af regeringens energiplan på dette punkt.

Det forudsættes for det første, at man ikke ved

opstilling af disse nye normer forskertser muligheden for i det lange løb at gå længere ad denne vej end påtænkt efter regeringens energiplan, dvs. at følge anvisningerne fra IFIAS-rapporterne helt ud. Det betyder praktisk, at man hellere skal opnå besparelsesmålet for første fase frem til udgangen af 1980 ved vidtgående isoleringsarbejder i en del af bygningsmassen fremfor at sprede halvt gennemførte isoleringsprojekter over hele bygningsmassen.

Det forudsættes for det andet, at de påbudte isoleringsarbejder på udlejningsejendomme i den bestående boligmasse betales af ejerne, i det mindste så vidt den kapitaliserede værdi af lejestigningerne som følge af den „omkostningsbestemte“ leje rækker til.

Udnyttelse af solenergi til opvarmning kan ligeledes sikres ved pålæg af tilsvarende art, men det er også en mulighed at motivere til anvendelse af solenergi som antydnet ovenfor.

Konkret kan motivationen bestå i, at der udover skærpede isoleringsstandarder opstilles samlede maksimumsgrænser for energiforbruget til opvarmning af den enkelte familiebolig, respektive arbejdsplads, således at disse maksimumsgrænser gælder forbruget af energi produceret ved traditionelle energiråstoffer, men ikke for supplerende energiforsyning ved utraditionelle, varige energikilder (sol, vind, jordvarme m. v.).

En maksimumsgrænse svarende til energiforbruget for en 130 m² velisoleret etagebolig vil således kun dække energiforbruget for et ca. 105 m² velisoleret, fritbeliggende enfamiliehus og derved nødvendiggøre anvendelse af utraditionelle energikilder, hvis man fortsat ønsker byggeriet koncentreret om de energimæssigt uøkonomiske parcelhuse. Alt efter maksimumsgrænsens højde vil man kunne motivere til anvendelse af solopvarmning i hele parcelhusbyggeriet eller i større eller mindre dele af det. Det skal dog fastslås, at den i forslaget opstillede målsætning på en energibesparelse svarende til 4 mio Gcal ikke kan nås inden for den fastsatte frist, uden at en mindre del af det bestående byggeri tilsvarende motive-res. Det kan passende være de kategorier (årgange) af særlig store parcelhuse, som ikke i første omgang pålægges isoleringsforbedringer.

Tanken om at fastsætte maksimumsgrænser for energiforbruget fra traditionelle energikilder er naturligvis ude af takt med grundprincipperne i det liberalistiske samfund, som bl.a. bygger på, at enhver må forbruge ubegrænset af hvad som helst, blot han kan betale, hvad det koster — hvilket med markedsmekanismen reelt betyder: blot han kan betale mere, end samfundets dårligst stillede vil kunne.

Erkendelsen af, at råstofressourcerne er begrænsede, er til gengæld klart uforenelig med en opretholdelse af de kapitalistiske og liberalistiske principper, som uundgåeligt medfører rovdrift på ressourcerne. Selv om VS som bekendt ikke mener, at det privatkapitalistiske system kan gøres acceptabelt ved reguleringer og planlægning, vil vi ikke undlade forsøg på at bremse rovdriften, især på sådanne områder, hvor den er definitiv, og hvor den derfor ikke bare er øjeblikkeligt ødelæggende, men også forringer mulighederne for den senere opbygning af et socialistisk samfund.

Økonomi og beskæftigelse.

Forslagets første del vedrørende bygningsisolering vil ifølge regeringens energiplan og handelsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 533, (se F. 1975-76, sp. 11429), stillet af VS, forudsætte en samlet investering i perioden på 10,5 mia kr. og give anledning til en indenlandsk beskæftigelse svarende til 89.500 helårsbeskæftigede. I gennemsnit over perioden på godt fire år vil det således betyde fuld beskæftigelse for ca. 22.000 pr. år.

Forslagets anden del vedrørende anvendelse af

solenergi vil ifølge de samme kilder forudsætte en samlet investering på knap 3 mia kr. og give anledning til en indenlandsk beskæftigelse svarende til ca. 22.000 helårsbeskæftigede eller gennemsnitlig ca. 5.500 pr. år.

De samfundsøkonomiske nettoudgifter vil være væsentligt mindre end de her anførte bruttoudgifter, og som forslaget er udformet vil der ikke være tale om udgifter, men alene om besparelser for det offentlige. Dertil kommer de meget betydelige besparelser på importerede energiråstoffer og deraf følgende varige forbedringer af valutabalance og betalingsbalance.

De økonomiske og beskæftigelsesmæssige virkninger vil blive mere detaljeret behandlet i den skriftlige fremsættelse af VS' energipolitiske beskæftigelsesforslag under ét.

Forslaget er en genfremsættelse af et af VS i folketingsåret 1975-76 fremsat forslag (se Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 11862 og tillæg A sp. 4517), der ikke kom til 1. behandling, og som derefter blev genfremsat i folketingsåret 1976-77, 1. samling, se Folketingets Forhandlinger spalte 341 og 1549 og tillæg A sp. 689.